

Dansklærerforeningen

Fællesforeningen

Årsberetning 2008

Lørdag den 6. september 2008 vedtog Dansklærerforeningens repræsentantskab enstemmigt fællesbestyrelsens forslag til rammen for en samlet strategiplan for Dansklærerforeningen. Visionerne for strategiplanen er at Dansklærerforeningen er et naturligt og attraktivt valg for dansklærere, at Dansklærerforeningen er med til at sætte den politiske danskfaglige dagsorden, at Dansklærerforeningen kvalitativt skal leve op til sloganet ”bedst til dansk”, at servicen over for medlemmerne opleves som kvalificeret og at medlemmerne generelt mener at de får noget relevant for deres kontingent.

Disse visioner skal være ledetrådene i den samlede bestræbelse for alle medlemmer af Dansklærerforeningen: Vi skal have flere medlemmer. Så kort kan det faktisk udtrykkes. På repræsentantskabsmødet primo september 2008 blev det formuleret således: I 2010 er der 15.000 medlemmer, og i 2015 er der 20.000 medlemmer af Dansklærerforeningen. Så nu er det så bare at gå i gang.

Forenklet udtrykt har fællesbestyrelsens arbejde i indeværende periode bestået i på den ene side at gennemføre strategiarbejdet og at nå den grad af enighed om de meget omfattende og ambitiøse planer for fremtiden der nu ligger fast. På den anden side at fastholde fokus på de temaer som repræsentantskabet tidligere havde besluttet at fællesbestyrelsen skulle koncentrere sig om: dannelse og sprog.

På repræsentantskabsmødet marts 2008 blev fundamentet for strategiarbejdet lagt. Under kyndig ledelse af Birger Lindberg Skov og Freddie B. Jørgensen fra bestyrelsen for Dansklærerforeningens Hus A/S fik deltagerne udkrystalliseret fem strategiske fokusområder: Dansklærerforeningens stemme i offentligheden, faglighed og faglig opdatering, det naturlige valg og rekruttering, klarhed i organisationen og en fælles forening. Naturligt nok blev der nedsat fem arbejdsgrupper der i løbet af foråret med direktør Charlotte Svendstrup Paaskesen som tovholder og koordinator afholdt et dusin møder hvis indhold og konklusioner ultimo maj primo juni blev fremlagt for fællesbestyrelsen, der så på to møder – et før og et efter sommerferien – enstemmigt indstillede det samlede resultat til vedtagelse på repræsentantskabsmødet september 2008.

Parallelt med strategiarbejdet fastholdt fællesbestyrelsen fokus på primært det ene at de to af vedtagne danskfaglige områder: sprog. Fællesskriftet satte med et særdeles alsidigt og flot nummer, *Kampen om de offentlige sandheder*, en tyk streg under hvad vi som forening forstår

ved kombinationen af tidsskrift og kvalitet. Fællesbestyrelsen markerede sig i forbindelse med forslaget og udvalgsarbejdet omkring en afklaring et potentielt behov for en dansk sproglov med to ledere i Bogpakkeavisen: *Tja, bum bum og ... så sødt velsignet*. Det endelige punktum er endnu ikke sat i denne sag. Trods den kendsgerning at sprogudvalget – under ledelse af Jørn Lund – nåede den for Daneklærerforeningen tilfredsstillende konklusion at der ikke er brug for en egentlig sproglov, skal vi ikke tro at faren er ovre. På Christiansborg, forlyder det, er der stadig kræfter der arbejder videre for en realisering. Sig det videre!

Det er fællesbestyrelsens ambition i begyndelsen af 2009 at afholde en konference der skal skabe debat og opmærksomhed omkring det danske sprog. Vi er allerede temmelig langt med planlægningen og melder konkret ud så snart alle aftaler er på plads.

Det er ikke en ringe læsning hvis ovenstående giver indtryk af effektivitet og gode viljer. Det skal derfor ikke skorte på tak til de øvrige medlemmer af fællesbestyrelsen: Jørn Schmidt (kasserer/EG), Claus Nielsen (næstformand/G), Mette Teglers (F) og Søren Fanø (U) samt en højlydt udtrykt glæde over det tillidsfulde og særdeles gode samarbejde der er internt i fællesbestyrelsen og mellem fællesbestyrelsen og alle ansatte i Daneklærerforeningens Hus A/S. Ikke mindst administrerende direktør Charlotte Svendstrup Paaskesen hvis utrættelige kreativitet og kamp for at samle og reducere en uoverskuelig kompleksitet hverken kan eller skal eller må undervurderes. Og det bliver den heller ikke.

Hjemmesideudvalget

På repræsentantskabsmødet i marts i år blev der nedsat et hjemmesideudvalg bestående af et medlem fra hver sektion (F har dog suppleret til to) samt fire ansatte fra Huset. Udvalget holdt sit første uformelle møde i april hvor der blev talt om forventninger og forestillinger til udvalgets fremtidige funktioner og opgaver.

Det blev ikke til flere møder på den side af sommerferien, men der blev til gengæld iværksat en spørgeskemaundersøgelse vedr. hjemmesiden. Huset udarbejdede en række arbejds-spørgsmål som blev anvendt af de enkelte sektionsbestyrelser til analyse af og stillingtagen til den samlede hjemmeside og hver deres respektive dele af den. Besvarelserne forelå umiddelbart efter sommerferien. Disse blev behandlet på udvalgets andet møde i august hvor også forslag til forretningsorden blev behandlet, og konstituering af udvalget fandt sted med Gunvor Mikkelsen som formand.

Spørgeskemabesvarelserne gav samlet set udtryk for at man i foreningen er klar til nogle positive udbygninger og ændringer af hjemmesiden der styrker formidlingen af den samlede forening med fokus på aktiviteter og fagpolitisk arbejde, frem for sektionsstrukturen.

Besvarelserne er ligeledes udtryk for at danskf.dk tages alvorligt som et af foreningens største kommunikationsmæssige aktiver og vil fungere som udgangspunkt for det fremtidige arbejde med hjemmesiden. Der vil utvivlsomt komme til at ske en hel del på den front i det kommende år.

Redaktionsudvalget/RU

I 2007 var foreningens repræsentanter i RU Mette Thomsen (EG), Mette Teglers (F) og Hanne Søderberg (G og formand for RU).

Efter repræsentantskabsmødet i marts 2008 består RU af Jakob Toksvig (F), Birgitte Darger (G), Hanne Beermann (U), Inger Ernstsens (EG og formand for RU). Mette Teglers (F) deltager uden stemmeret. Jakob Toksvig har orlov i det kommende skoleår grundet ophold i Brasilien.

Siden repræsentantskabsmødet i foråret 2008 er der afholdt flere møder i RU, og der har været en livlig debat blandt udvalgets medlemmer hvilket tegner godt for det fremtidige samarbejde.

Redaktionsudvalgets arbejde

Det er i RU foreningen og forlaget mødes om udgivelser. I udvalget har foreningen mulighed for at fortælle forlaget hvad der rører sig i de enkelte skoleformer, hvilke udgivelser der efterspørges, og hvordan der arbejdes med de undervisningsmidler der allerede er udkommet. På samme måde informerer forlagets redaktører om arbejdet med de enkelte udgivelser og om de tanker forlagets redaktion gør sig vedrørende udgivelsesstrategien og mål for udgivelserne.

På møderne diskuteres både indkomne udgivelsesforslag og ideer, og forslag vedtages til udgivelse eller afvises ud fra på forhånd besluttede principper. Det er således RU's opgave både at træffe principielle beslutninger og beslutninger om enkeltudgivelser, ligesom udvalget også skal evaluere udgivelserne når de er udkommet.

Udgivelser i det forløbne år

At dømme efter både anmeldelser, tilbagemeldinger fra lærere og salgstal har vi stor succes med vores udgivelser. Som det fremgår nedenfor, har forlaget i de senere år udviklet en række serier og systemer. Således fremstår udgivelsesprofilen skarp og fokuseret.

Danskidusen

Systemet til indskoling med Læsefidusen som det direkte eller indirekte omdrejningspunkt. Senest er udkommet et materiale om skriveprocessen *Skal vi lave en bog? Skriv fiktion med Læsefidusen i 1.-2. klasse* og børnehaveklassematerialet *Få fidus til at læse og skrive i børnehaveklassen*.

Dansk er ...

Et fokuseret dansksystem til mellemtrinnet hvori der fortsat udgives grundbøger og inspirationsmaterialer til læreren. Senest er udkommet materialet til skriftligt fremstilling *Fra første*

linje. Skriv med en forfatter i 3.-6. klasse og Ord bliver til sætninger. Lær om sprog i 5.-6. klasse.

Billedromaner

En serie af velillustrerede bøger til selvlæsning og litteraturundervisning. Senest er udkommet billedromanerne *Æblet* og *Værelse uden nøgle*. Serien tæller p.t. 14 titler og en tilhørende lærervejledning *Billedromaner i brug* hvori læreren kan hente inspiration og oplæg til hvordan der kan undervises i og med disse bøger.

Min historie

En ny serie af korte bøger til litteraturundervisningen på mellemtrinnet hvor forfattere skriver erindringer. En serie der er vokset ud af billedromanserien, og som i stil med *De tre* bd.1-4 vil være med til at fremhæve Dansk lærerforeningens Forlag som markant og nyskabende hvad angår børnelitteratur. Indtil videre er udkommet *Et hjem med gevær* og *Alle dage kiksekage*.

Bøger til de ældste elever i grundskolen

Til de ældste elever er senest udkommet et materiale om ungdomslitteratur og ungdomslitteraturhistorie *Vokseværker* og sprog- og litteraturmaterialet *Så red kan over de sorte heder*. Disse bøger indgår ikke i en bestemt serie, men forsøges at tilrettelægges og markedsføres som bøger der ligger i forlængelse af andre bøger til de store elever, fx *Læselyst og skrivefryd 1-2* der udkom i 2006, og som har været en succes.

Kanonserien

To gange om året udkommer der et bind i kanonserien. I indeværende år er udkommet et bind om Tom Kristensen og et om Johs. V. Jensen.

Kort og godt om ...

En serie af overskuelige og let tilgængelige reformvenlige elevbøger til gymnasiet. Seneste udgivelse er *Kort og godt om lyd, rim og rytme*.

Dansk i brug

En serie af udgivelser til danskundervisningen i erhvervsuddannelserne. Heri er senest udkommet lærebogen *Skal du sige noget?* og *Gå tæt på hjemmesider*.

Danskididaktik-serien

En serie til læreruddannelsen der sætter fokus på danskfaget og danskfagets didaktik. Heri er senest udkommet *Fra ord til sætning til tekst – tekstlingvistik i danskfaget*.

Studieserien

En ny praksisorienteret serie af håndbøger/hæfter til de lærerstuderende. Første titel er *Praktik og dansk – lærerkompetencer i praksis*.

Markedsføring

Foreningens udgivelser markedsføres naturligvis i relevante fagblade og på hjemmesiden www.dansklf.dk/forlag. Men derudover præsenteres Daneklærerforeningens bøger også på relevante kurser og konferencer som fx Det Nationale Videntcenter for Læsnings årlige konference og Skolebibliotekarernes årskursus m.m.

I 2007 havde vi for første gang to stande på bogmessen i Forum; den ene var udelukkende dedikeret til vores udgivelser, på den anden stand havde vi samarbejde med Danmarks Skolebibliotekarere, Center for Børnelitteratur, Danmarks Lærerforening og Kroghs Forlag. På standen holdt nogle af forlagets forfattere korte oplæg.

Den nye stand giver os sammen med den stand forlaget har haft i mange år, både som faglig forening og forlag mulighed for at komme i kontakt med vore medlemmer og forhåbentlig få flere daneklærere med i foreningen.

Medlemmerne af RU takker forlagets medarbejdere for et stort og engageret arbejde, først og fremmest med vores udgivelser, men også ved deltagelse i udvalgets møder og i samarbejdet med konsulenter og foreningsrepræsentanter i øvrigt.

Fællesskriftet

Redaktionen: Birgit Faber Studstrup (EG), Henny Stouby, (U), Pia Nielsen (F), Anders Pors Nielsen (G), Kirsten Nordentoft (Daneklærerforeningens Hus).

Foreningens fællesskrift udkom i maj 2008 med titlen *Kampen om de offentlige sandheder*. En vigtig ambition med dette års fællesskrift har været at koordinere emnet med fællesforeningens indsatsområder. Da redaktionen begyndte arbejdet med skriftet i november 2007 var det overordnede tema derfor sprog i bred forstand. Diskussionerne i redaktionen tog i indledningen mange retninger, men de konkrete artikelforslag og diskussioner samlede sig efterhånden om den sproglige kamp der finder sted for at blive hørt i offentligheden, og afledt heraf hvad det betyder for sproget når komplekse forhold i den offentlige debat sammentrænges i sproglige reduktioner.

Det har været redaktionens ambition med artiklerne i fællesskriftet både at give en baggrund for emnet, nogle anvisninger på hvordan emnet kan omsættes til undervisningsforløb, og knytte an til en bredere diskussion af sprog i offentligheden. Skribenterne har derfor både været journalister, meningsmagere og fagfolk.

Redaktionen har satset på både at være et vindue ud ad til for foreningen og ind ad til at være afsæt for et fagligt diskussionsforum og give konkrete ideer til undervisningsforløb. Det kan diskuteres hvor vægten skal lægges. Denne diskussion har løbet som en understrøm i redaktionens arbejde og kunne være godt at afklare i den kommende redaktions arbejde.

Med dette fællesskrift er det i hvert fald lykkedes at nå ud. Afledt af sin artikel i fællesskriftet blev formand for G-sektionen, Claus Nielsen, inviteret ind i debatprogrammet *Krause på tværs* på P1 for at diskutere sprogpolitik. Sprogpolitik er der også blevet diskuteret i foråret 2008 da regeringens sprogudvalg i april offentliggjorde sit oplæg til en dansk sprogpolitik. Emnet for fællesskriftet faldt således fint i tråd med de diskussioner der fulgte i kølvandet på rapporten.

Ligesom forrige år har forlaget haft en person repræsenteret i redaktionen, som koordinerende ankermand på redaktionens arbejde. Det er redaktionens vurdering at det er af helt uvurderlig betydning at forlaget bistår med at holde sammen på projekter af denne karakter. Samarbejdet med forlaget fungerer på mange niveauer rigtig godt, men det viser også at arbejdsintensiteten mellem det frivillige og professionelle kan være lidt skæv. Her er stadig nogle procedurer og arbejdsgange der kan overvejes og måske findes bedre løsninger på.

Alt i alt er redaktionen særdeles godt tilfredse med årets fællesskrift. Selvom vejen frem mod produktet af og til har været lidt humblt, så indeholder skriftet vægtige faglige artikler og har vist sig som et attraktivt sted at skrive for en bred palet af anerkendte skribenter.

EKKO

Dansklærerforeningen har også i indeværende periode haft et godt og udbytterigt samarbejde med filmmagasinet EKKO der i perioden har fusioneret med Mifune og nu fremstår som Danmarks ubestridte førende filmmagasin. Chefredaktøren er fortsat Claus Christensen der også i fusionsprocessen har ydet en endog meget stor indsats for at få diverse ender til at mødes. En fusionsproces er langtfra altid smertefri. Der er ud over den daglige redaktion dannet en redaktionskomite hvori undertegnede repræsenterer Dansklærerforeningen.

Også i år vil der i Bogpakke 2 ligge et nummer af EKKO hvortil der har været knyttet en speciel redaktion fra Dansklærerforeningen. Vi har valgt at sætte fokus på dokumentargenren. Redaktionen har i år bestået af Jørn Schmidt (EG), Bettina Buch (U), Claus Nielsen (G) samt undertegnede. I skrivende stund arbejdes der intenst på at få en slags "Best of ... dokumentarrafgangsfilm"-dvd med i Bogpakkeudgaven af EKKO. I lighed med Super16-undervisningsmaterialerne der har været en stor succes, og som stadig kan hentes gratis på www.dansklf.dk, håber vi at kunne lave undervisningsmateriale til de 8-10 dokumentarfilm der ender med at blive udvalgt til dvd'en.

Vi er i Dansklærerforeningen meget glade for vores samarbejde med EKKO og for magasinets redaktionelle linje der løbende har udviklet sig i netop den konstruktivt kritiske retning, vi som faglig forening er glade for at kunne støtte. Denne udvikling støttes bedst ved at sikre EKKOs redaktion en fortsat uafhængighed af andre interesser end den at lave det bedst tænkelige magasin for film og medier. Vi er i Fællesbestyrelsen ikke det mindste i tvivl om, at denne holdning også deles af Dansklærerforeningens medlemmer.

Nordspråk

I 2007 har Nordspråk med støtte fra Nordens Sprogråd og Nordisk Ministerråd arrangeret efteruddannelseskurser og holdt arbejdskonference.

Unge nordiske forfatterstemmer, nordisk sommerkursus i Sigtuna i Sverige

Kurset var et mødested for nordiske modersmåslærere og lærere der underviser i et nordisk sprog som fremmedsprog. Lærere fra alle skoleformer mødtes i et fagligt og et kulturformidlende kursus hvor unge forfattere som Jonas Hassen Khemiri, Catharina Gripenberg, Erlend Loe, Auður Jónsdóttir og Pia Juul var oplægsholdere og gav inspiration til undervisningen.

Medier med unge i Norden, film og digitale medier i modersmålsundervisningen

Kurset havde som formål at præsentere deltagerne for centrale mediedidaktiske problemstillinger, nye nordiske film- og multimedieværker samt de nyeste mediale undervisningsmidler. Kurset afholdtes i det københavnske filmmiljø (Filmhuset, Den danske Filmskole, Nordisk Film m.m.), inddrog professionelle filminstruktører og mediepædagoger og henvendte sig til nordiske gymnasielærere, der underviser unge i medier.

Arbejdskonferencen for Nordspråk og redaktørerne for de nordiske tidsskrifter

Konferencen holdtes i Hafnarfjörður i Island hvor årets arbejde blev drøftet og evalueret og nye projekter for 2008 gennemarbejdet og planlagt. Disse projekter er i skrivende stund under afholdelsen, således årets sommerkursus på Bornholm i august med temaet "Fiktionens virkelighed" og "Dansk som fremmedsprog i Vestnorden" for deltagere fra Grønland, Island og Færøerne samt "På sporet af den nordiske børnelitteratur" der henvender sig til folkeskolelærere og læreruddannere fra Norden. Sidstnævnte kursus holdes i januar 2009.

Dansklærerforeningen deltager gennem Nordisk Udvalg der har medlemmer fra alle sektorer, aktivt i alle nordiske efteruddannelseskurser og projekter, ligesom tidsskrifterne DANSK og DANSK NOTER jævnligt har artikler med nordisk stof og kursusannoncer.

Vores sproglige fokus ligger i en smidig og funktionsdygtig kommunikation mellem svensk, norsk og dansk, når lærere i Norden mødes på kurser, og det er altid en stor glæde og tilfredsstillelse at kunne forstå og blive forstået når lærere fra Norden mødes i Finland, Sverige, Norge, Island, Danmark eller på Færøerne, og det er til stadighed vores mål at smitte vore elever med denne glæde. Det er ikke nogen let opgave, men det ser ud til at lysne i horisonten, idet Nordens Sprogråd og dermed Nordisk Ministerråd er i færd med at oprette et såkaldt "Centrum for nordisk sprogsamarbejde" hvor Nordspråk vil deltage med ideer til at sætte fokus på kultur og sprog. Næste årsberetning vil indeholde meget mere om dette emne som endnu er i støbeskeen.

Dog er det allerede nu værd at nævne at Danmarks Radio vil udvikle "Nordens lande og folk" som et website bestående af et digitalt, interaktivt landkort. Her vil komme en præsentation på nettet af de nordiske landes kulturmiljø, geografi, natur og historie. Den primære målgruppe er elever i grundskolens ældste klasser. Det vil sige de 12-16-årige. Sitet vil dog også kunne

anvendes bredere i de nordiske lande både i og uden for undervisningsverdenen. Unge i de nordiske lande kan måske få inspiration og hente baggrundsviden om den kommende sommerferies destination. Projektet støttes af Nordisk Kulturfond. Danmarks Radio stod også bag Nordisk forfatteratlas <http://www.dr.dk/Kultur/Forfatteratlas/Forside.htm> der præsenterer nordisk litteratur på en visuel måde og giver meget inspiration til undervisningen.

Endelig skal det nævnes at Nordspråk er godt på vej med en ny hjemmeside der lanceres i efteråret.

Dansklærerforeningens Hus A/S

er det selskab, som Dansklærerforeningen er enejer af, og som dels står for foreningens forretningsanliggender, dels servicerer foreningen administrativt og kommunikativt.

Dansklærerforeningens Hus A/S har en bestyrelse bestående af tre eksterne medlemmer, Management Consultant Freddie B. Jørgensen, Management Consultant Birger Lindberg Skov og advokat Torben Steffensen, og tre medlemmer fra Dansklærerforeningen, fra EG-sektionen Jørn Schmidt, fra G-sektionen Gunvor Mikkelsen og fra F-sektionen Jens Raahauge som er formand for bestyrelsen.

I den første del af beretningsperioden var G-sektionens Ida Diemar medlem af bestyrelsen, og der skal her udtrykkes en stor tak til Ida for hendes gedigne bidrag til bestyrelsens arbejde. Det daglige arbejde i Dansklærerforeningens Hus A/S udføres af en stab på 18 medarbejdere under ledelse af direktør Charlotte Svendstrup Paaskesen.

Dansklærerforeningens Forlag er en af grundpillerne i foreningens og selskabets arbejde, og sådan har det også været i indeværende periode. Forlagets medarbejdere har i samarbejde med foreningens redaktionsudvalg sørget for at vi nok engang har været en markant og fornyende spiller på undervisningsmidlernes marked. Dette er ikke undgået dansklærernes opmærksomhed, og vi kan igen i år præstere en særdeles fin omsætning.

Denne store omsætning har medvirket til at det har været nødvendigt for os at flytte til nye og større faciliteter for vores ekspedition. Herfra ekspederer vi materialer fra eget og tre andre forlag.

Det skal fremhæves at det lykkedes medarbejderne i ekspeditionen at flytte hele lageret uden en eneste lukkedag. Imponerende, både hvad angår arbejdsindsats og holdning til arbejdspladsen. Stor tak til alle i ekspeditionen for det.

Men i indeværende beretningsperiode har selskabet også undergået store forandringer, idet de strukturændringer som har været undervejs i et par år, nu er blevet gennemført, hvorved foreningens sekretariat er blevet en del af selskabet, samtidig med at selskabet har ansat nye medarbejdere der kan bidrage til at gøre Dansklærerforeningen til at være en mere synlig, mere offensiv og endnu bedre dansklærersupporter i fremtiden.

Hele denne proces har krævet store investeringer hvilket fremgår af regnskaberne. Men den har også fordret en fleksibilitet og et engagement hos direktøren og dens mange medarbejdere som dels har skullet omstille sig, dels har skullet bidrage til at holde strukturændringsprocessen på sporet.

Derfor en tak af de helt store til direktøren og alle medarbejderne for en fornem indsats der nok skal vise sig at bidrage til Dan sklærerforeningens revitalisering.

Vejen ad hvilken ...

2008 er på mange måder år 1 for Dan sklærerforeningens nye organisation. De seneste år har der været arbejdet og skrevet meget om og for en ny, anderledes, effektiv, professionel og gennemskuelig organisation/faglig forening der skulle kunne matche aktuelle og fremtidige krav, udfordringer og forventninger. Nu er vi klar, og nu skal vi forhåbentlig i de kommende år høste frugterne, så vi for alvor har noget at fejre når Dan sklærerforeningen i 2010 skal fejre sin 125 års jubilæum. På denne plads skal der tillige lyde en stor og varm tak til Hanne Rochholz der efter 19 års arbejde i Nordspråk har valgt at fratræde sin stilling. På vegne af Dan sklærerforeningen skal der lyde en stor tak til alle – frivillige som ansatte – for en stor og engageret indsats. Det er særdeles vanskeligt at bevare pessimismen!

Ovenstående beretning skylder tak til Anders Pors (*Fællesskriftet*), Inger Ernst (RU), Gunvor Mikkelsen (hjemmesiden), Hanne Rochholz (Nordisk samarbejde i Nordspråk) og Jens Raahauge (Dan sklærerforeningens Hus A/S).

Thomas Frandsen
Formand for Dan sklærerforeningen